

EU:n tekoälyasetus tulee mitä tämä tarkoittaa ja kenelle?

12.10.2023
Kristine Alanko

Euroopan komission tekoälyasetusehdotus

Tavoitteena edistää kaupallisia intressejä ja toisaalta **turvata perus- ja ihmisoikeuksia** tekoälyn käytössä

Riskiperustainen ja käyttötapauskohtainen lähestymistapa

Peilaa suurelta osin EU:n riskiperustaista tuoteturvallisuussäätelyä

Täydentää sektorilainsäädäntöä, joka ei ota tekoälystä koituvia riskejä riittäväällä tavalla huomioon

Missä mennään nyt?

2020

Valkoinen kirja
Tekoälystä -
Eurooppalainen
lähestymistapa
huippuosaamiseen ja
luottamukseen

2021

Komissio antoi ehdotuksen
Euroopan parlamentin ja
neuvoston asetukseksi
eurooppalaisesta
lähestymistavasta
tekoälyyn

2022

**Ranskan EU-
puheenjohtajuuskausi**
Kompromissitekstiin lisätty
säännökset yleiskäyttöisistä
tekoälyjärjestelmistä

**Tšekin EU-
puheenjohtajuuskausi**
6.12.2022
Teleministerineuvosto
vahvisti työryhmän
näkömyksen

2023

**Ruotsin EU-
puheenjohtajuuskausi**
IMCO-LIBE –valiokuntien
yhteiskokous hyväksyi
raportin 11.5. äänestyksessä

**Euroopan
parlamentti
hyväksyi
kantansa 14.6.**

**Trilogineuvottelut
aloitetaan**

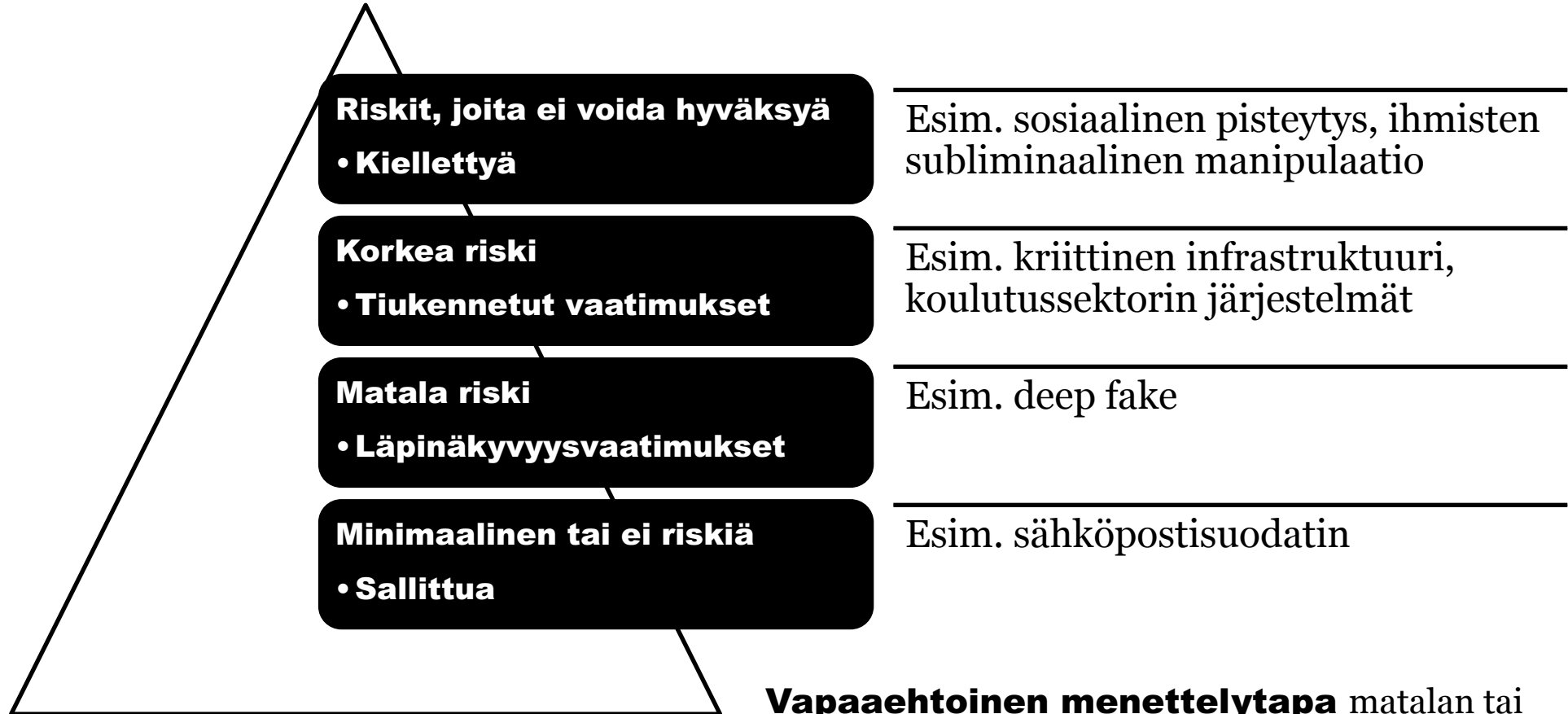
**Espanjan EU-
puheenjohtajuuskausi**
Trilogineuvottelut
lokakuussa
Tavoitteena saavuttaa
yhteisymmärrys

12.10.2023

Trilogineuvotteluissa edelleen
keskeisiä asioita avoinna

**EU-vaalit
6/2024**

Euroopan komission tekoälyasetusehdotus (Artificial Intelligence Act)

Vapaaehtoinen menettelytapa matalan tai alhaisemman riskin tekoälyjärjestelmien käyttötapauksiin

Tekoälyjärjestelmien määrittely

Euroopan komissio

KOM alkuperäinen ehdotus laaja, lisäksi vaativat edellytykset koulutukseen käytettävälle datalle

KOM mahdollisuus muuttaa täytäntöönpanosäädöksillä asetuksen liitettä tekoälytekniikoista, jotka tulisi ottaa määritelmässä huomioon

Euroopan unionin neuvosto

EN kannassa tekoälyteknologioilla tarkoitetaan koneoppivia ja/tai tietopohjaisia järjestelmiä (pl. Säätöpohjainen automaatio)

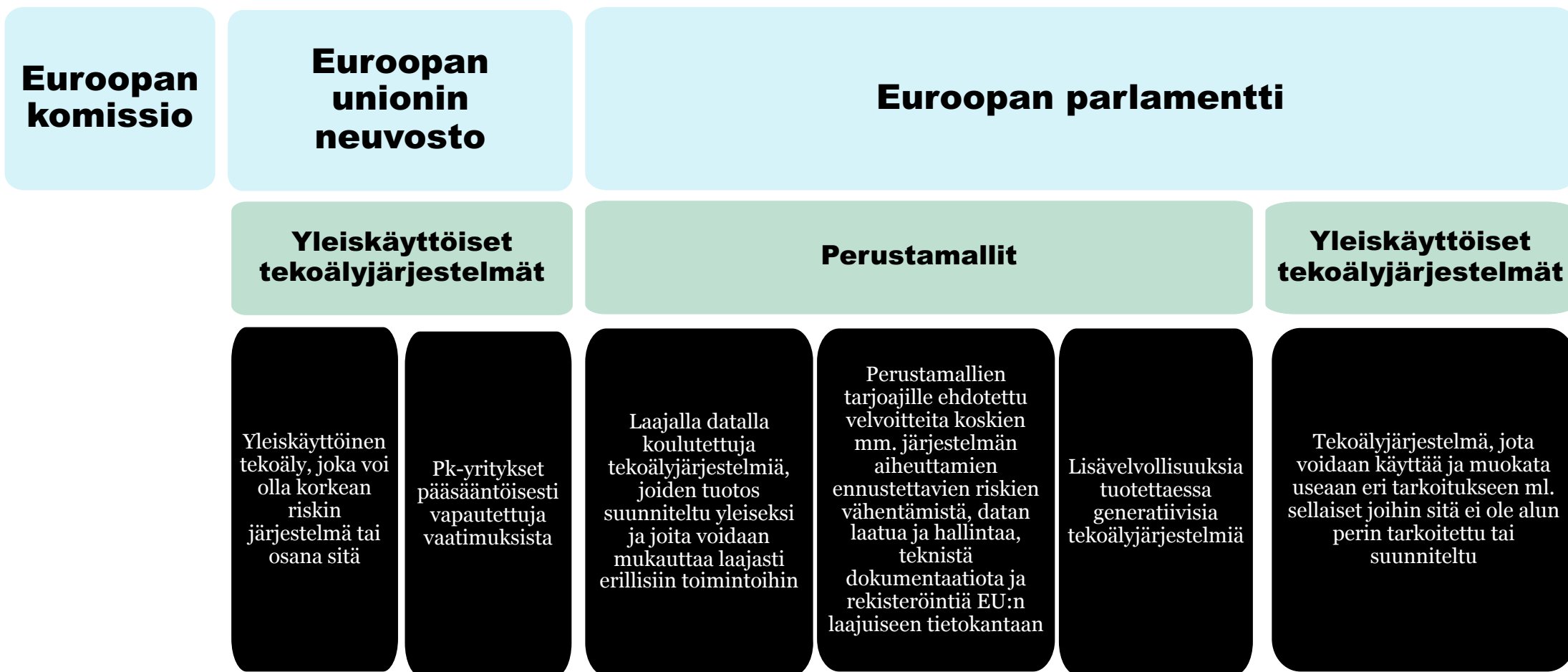
Täytäntöönpanosäädöksillä täsmentää ainoastaan koneoppivien ja logiikka- ja tietopohjaisten lähestymistapojen teknisiä elementtejä

Euroopan parlamentti

EP:n kannassa tekoälyn määrittely yleisellä ja avoimella tasolla, sitomatta tiettyyn teknologiaan

EP on ehdottanut muutosta, jolla avoimen lähdekoodin lisenssein tarjotut tekoälykomponentit eivät kuuluisi asetuksen soveltamisalaan (pl. Korkean riskin järjestelmät)

Yleiskäyttöiset tekoälyjärjestelmät ja perustamallit

Keskeisimmät nostot

- EU:n kilpailukyvyn kannalta on tärkeää, että EU:sta muodostuu tekoälyn kehittämiselle ja soveltamiselle suotuisa toimintaympäristö
- Euroopan teknologinen kilpailukyky perustuu digitaaliselle kehitykselle, innovaatioille, osaamiselle ja toimiville sisämarkkinoille
- Selkeä sääntelykehys, oikeudellinen varmuus ja tasapuolinen kilpailuympäristö auttavat lisäämään kuluttajien, julkisen sektorin ja yritysten luottamusta ja nopeuttaa tekoälyn käyttöönottoa

Innovaatioita tukevat toimenpiteet

- Eurooppaan ehdotetaan perustettavaksi tekoälyneuvosto (AI Board tai AI Office) tukemaan asetuksen täytäntöönpanossa
- Asetuksessa kannustetaan kansallisia toimivaltaisia viranomaisia perustamaan tekoälyjärjestelmien testaamista varten sääntelyn testiympäristöjä (regulatory sandbox) joiden avulla mm. varmistetaan järjestelmän vaatimuksenmukaisuus
 - EP ehdottanut, että testiympäristöjen perustaminen olisi pakollista
 - Neuvosto ehdottanut mahdollisuutta testata korkean riskin tekoälyjärjestelmiä tosielämän olosuhteissa, Parlamentti ei
- EP ehdottaa sääntelyä yksipuolisesti asetettujen sopimusehtojen kohtuuttomuudesta siltä osin kuin sopimuksen osapuolena on pk-yritys (ml. start up-yritys).

Vaikutukset

- Asetuksen sisältämät velvoitteet lisäävät hallinnollista ja taloudellista taakkaa sekä yrityksille että viranomaisille. Taakka ja velvoitteet voivat olla luonteeltaan hyvin erilaisia eri toimijoille (auditointi ja sertifiointi tulevat olemaan työläitä)
- Asetuksessa säädetään korkean riskin tekoälyjärjestelmien arvoketjuun kuuluvien toimijoiden (tarjoajat, jakelijat, maahantuojat, käyttäjät) velvollisuuksista ja markkinavalvonnasta. Velvollisuuksien jakautumisessa edelleen epäselvyyksiä
- Sääntelyllä on myös potentiaalia parantaa ja helpottaa markkinoiden toimintaa sekä toimia esim. pk-yrityksiä tukevasti
- Yritysrakenne ei ole Suomessa keskittynyt kuluttajaratkaisuihin, joten vaikutukset eivät välttämättä suuria esim. teollisuuden aloilla

Sääntely uudistuu vauhdilla, miten pysyä perässä?

**Datatalouden ABC –
Verkkoalustojen
reilut säännöt**

ALOITA KOULUTUS

Saisko olla tilkka sääntelyä?

Eurooppalainen datastrategia 2.0

EU ehdotti vaihtoehtoisen liiketoimintamallin, joka on datavetoinen, ihmiskeskeinen ja hyödyttää kaikkia tasapuolisesti.

Sitran suositukset kohti EU-vaaleja edistääksemme pitkäjänteisestä ja reilua datataloutta Euroopassa.

Sitran connect-rooli Suomessa ja Brysselissä puolueettomana toimijana, joka tuo pöytään tutkittua tietoa ja näkemystä kokeiluista.

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

